

TILL: Styrelsen
FRÅN: Sekretariatet

EN FÖRSTA ANALYS AV IS FÖRSLAG TILL STRATEGISKA MÅL 2016-2019

INLEDNING OCH SAMMANFATTNING

En projektgrupp har under hösten tillsatts på sekretariatet i syfte att leda processen med att skriva remissvar på IS förslag på strategiska mål. Gruppen svarar bland annat för att planera och möjliggöra för olika delar av organisationen att tycka till om förslaget. Denna första analys är främst gjord av denna grupp och är därmed inte klar då stora delar av sektionen ännu inte haft tillfälle att komma med input.

I analysen har vi utgått ifrån de mer övergripande konsultationsfrågorna som anges i dokumentet *Towards Amnesty International's next Strategic Goals 2016-19*, och som i korthet handlar om:

- Är förslaget i stora drag på rätt spår?
- Ger förslaget utrymme för lokalt relevant arbete, samtidigt som arbetet i organisationen hålls ihop globalt? Finns det ytterligare områden som är viktiga att lyfta? Missar vi någon större, specifik möjlighet till inverkan med det här förslaget?
- Finns det områden i förslaget som lämpar sig särskilt väl för regionalt/subregionalt/interregionalt arbete?
- Vilka frågor lämpar sig bäst för regionala /globala kampanjer 2016-2019?
- Hur kan vi stärka genusperspektivet i förslaget som helhet?

Viss analys kring de fem målen görs också men vävs löpande in i övergripande analysen kring de mer övergripande frågorna.

Detta är en sammanfattning av analys som också finns under varje rubrik:

- *Gender mainstreaming bör synliggöras genom ett konkret organisatoriskt mål under Proposition 5: Increasing our organizational effectiveness.*
- *Konkreta outcomes kring gender mainstreaming bör utformas under övriga mål (1-4), dels vad gäller arbetet för att stärka kvinnors rättigheter, dels för att tydliggöra köns perspektivet (kvinnor och män) i arbetet på alla andra MR-området.*
- *Strategiförslaget är i stora drag på rätt väg, med en bra ansats, tydlig, kommunikerbar "vision" som sedan tjänar som utgångspunkt för målen.*
- *Skarpare prioriteringar behövs dock på sina håll.*
- *Amnestys mervärde måste preciseras och strategin måste tydliggöra vilken den mest strategiska ingången är i arbetet kring ESK-rättigheter.*
- *Frågan om projektet som ska syfta till att undersöka kopplingen mellan MR och exempelvis skatte- och budgets system måste vi analysera vidare.*
- *Vi ser att följande frågor behöver lyftas in i mål 5:*
 - *Gender mainstreaming*
 - *Aktivism*

- *Medlemskap (behov av problematiserande kring tillväxtmål, målgruppsanalys, tydliggörande av syfte med medlemskapet i globala nord och globala syd, de nuvarande målen är kontraproduktiva,)*
- *Relationen mellan Amnesty och den globala MR-rörelsen*
- *Tydlig koppling mellan verksamhet och tillväxt*
- *Riktning i hur rörelsen åtgärdar det faktum att många tyngre sektioner går finansiellt dåligt.*
- *Förslaget ger utrymme för lokalt relevant arbete för många sektioner.*
- *Svenska sektionen måste diskutera vad lokal relevans betyder för oss här.*
- *Vi vill inte se en alltför stor flexibilitet arbetet mot diskriminering och "valet" av utsatta grupper eller frågor då det finns en risk att sektioner undviker arbete som ses som kontroversiellt eller icke gångbart och/eller fäster alltför stor vikt vid hänsyn kopplat till fundraising och medlemstillväxt*

STÄRKA GENUSPERSPEKTIVET - GENDER MAINSTREAMING

Trots att gender mainstreaming utgjort ett av fem "kärnområden" (core work) i ISP:n för 2010-2016 är detta i hög grad "unfinished business" då endast begränsade framgångar nåtts. Enligt ett ICM-beslut från 2011 ska alla strukturer och sektioner genomföra *Amnesty International's road map for diversity and gender action plan 2011* (POL 30/006/2011).

Dessvärre finns fortfarande brister i kunskap, engagemang, implementering och uppföljning. Få sektioner tycks idag ha ett strukturerat och aktivt arbete på området. Tidigare påbörjade initiativ kring att utbilda och stödja IS utredare och annan personal kring gender mainstreaming lär inte bli mindre relevant i framtiden. "Moving closer the ground" och upprättandet av regionala kontor gör att AI måste säkerställa att kunskap om och förståelse för vikten av gender mainstreaming och att genus- och jämställdhetsperspektivet integreras i alla program och verksamhet, finns i alla Amnestys enheter. Amnesty måste utveckla och säkerställa enhetlighet i vårt utbildnings-empowerment- och utredningsarbete för att bara ta några exempel.

Ytterst handlar det om såväl kvaliteten på, som relevansen av vårt arbete (att ge hela bilden), som i sin tur ökar potentialen för reell påverkan och inverkan (impact) som gynnar både kvinnor och män. Ett arbete som avspeglar MR-situationen för såväl kvinnor och män globalt sett, blir helt enkelt bättre och mer effektivt.

Sammanfattning:

- Gender mainstreaming bör synliggöras genom ett konkret organisatoriskt mål under *Proposition 5: Increasing our organizational effectiveness.*
- Konkreta outcomes kring gender mainstreaming bör utformas under övriga mål (1-4), dels vad gäller arbetet för att stärka kvinnors rättigheter, dels för att tydliggöra könsperspektivet (kvinnor och män) i arbetet på alla andra MR-området.

Nedan följer några reflektioner kring några av målen:

Proposition 1: Exercicing fundamental freedoms innefattar flera av våra "kärnfrågor" och den vidareutveckling som föreslås kring MR kopplat till internet (övervakning, datalagring, begränsning i tillgång och innehåll) känns mycket relevant. Dels för att det bygger vidare på det arbete vi bedrivit under årtionden, dels för att det speglar de snabba och omvälvande förändringar och protester som sker i omvärlden och som utspelas på olika arenor - samt hur regeringar väljer att svara på människors krav. Frågorna har aktualiserats i många länder det senaste året, genom olika typer av lagar och regleringar kring övervakning och lagring av data mm. Amnestys mervärde är tydligt och "igenkänningsfaktorn" är hög. Det finns olika sätt att skära kakan och en av de fördelar vi ser med förslaget är att områden såsom tortyr, yttrande-, mötes- och organisationsfrihet sätts i en tydlig och aktuell kontext snarare än frågor som står för sig själva.

Proposition 2: Securing rights for all verkar inte helt igenomtänkt. Amnestys mervärde måste preciseras kring arbetet på ESK-rättigheter. Det bör tydliggöras hur organisationens styrkor bäst kan användas i det arbetet och vad vi ser som den mest strategiska ingången. Varför är exempelvis fokus på marginaliserade grupper/enskilda communities i några specifika länder strategiskt? På vilket sätt inverkar det på andra communities inom ett och samma land och/eller på närliggande länder? Vilka lärdomar har man dragit från arbetet med Demand Dignity kampanjen?

En viktig fråga av större karraktär är det projekt som föreslås, där IS ska undersöka kopplingen mellan MR och exempelvis skatte- och budgetsysteem, dvs frågor om ekonomiska system som Amnesty tidigare undvikit. En del i rörelsen menar att Amnesty kan kritiseras för att inte adressera de mer strukturella orsakerna till många människorättskränkningar. Amnestys tystnad kring rättvise- och andra aspekter av den globala ekonomi leder till status quo och att Amnesty därför måste fördjupa sin kritik. Andra menar att detta skulle kunna leda till att Amnesty politiserar MR och riskerar att inte längre uppfattas som en obunden och opartisk organisation. Vi blir en i raden av organisationer som arbetar för social rättvisa. Här bör sektionen ta ställning. Om vi inte vill se en utveckling i denna riktning bör vi föreslå att projektet inte genomförs. Projektet innefattar dock även andra frågor såsom korrupktion, mark osv, som vi ser som skiljt från systemfrågorna.

Proposition 5: Increasing our organizational effectiveness

Fokus i detta förslag ligger i korthet i att växa som organisation, främst andelen specifika grupper samt öka vår närvaro på internet och sociala medier. Delar av målen sägs bygga på redan nu pågående processer (exempelvis GTP). Vi saknar följande frågor och resonemang kring dem i målet: gender mainstreaming (som redan nämnts), aktivism och medlemskap (målgruppsanalys, tydliggörande kring syfte med medlemskapet i globala nord och globala syd).

Vidare ser vi att Amnestys relation till den globala MR-rörelsen måste finnas med. Vi anser också att utkastet är snarast reaktionärt vad gäller koppling mellan verksamhet och tillväxt som i utkastet ses som två helt separata verksamheter och inte som sig bör beroende av varandra. Ytterligare en fråga som inte syns i utkastet är det faktum att många sektioner går finansiellt dåligt och att den tillväxt rörelsen beslutat om inte nås. De strategiska målen måste innehålla en tydlig riktning i hur det bör åtgärdas.

Sammanfattning:

- Strategiförslaget är i stora drag på rätt väg, med en bra ansats, tydlig, kommunicerbar "vision" som sedan tjänar som utgångspunkt för målen.
- Skarpare prioriteringar behövs dock på sina håll.
- Den slutgiltiga strategin bör lyftas en nivå och vara mer övergripande, mindre operativ.
- Amnestys mervärde måste preciseras och strategin måste tydliggöra vilken den mest strategiska ingången är i arbetet kring ESK-rättigheter.
- Frågan om projektet som ska syfta till att undersöka kopplingen mellan MR och exempelvis skatte- och budgetsystem måste vi analysera vidare.
- Vi ser att följande frågor behöver lyftas in i mål 5:
 - Gender mainstreaming
 - Aktivism
 - Medlemskap (behov av problematiserande kring tillväxtmål, målgruppsanalys, tydliggörande av syfte med medlemskapet i globala nord och globala syd, de nuvarande målen är kontraproduktiva,)
 - Relationen mellan Amnesty och den globala MR-rörelsen
 - Tydlig koppling mellan verksamhet och tillväxt
 - Riktning i hur rörelsen åtgärdar det faktum att många tyngre sektioner går finansiellt dåligt.

LOKALT RELEVANT ARBETE/ ONE AMNESTY

Vi ser att förslaget ger utrymme för lokalt relevant arbete för många sektioner. Samtidigt menar vi att alla frågor inte måste vara lokalt relevanta i den bemärkelsen att de utgör ett existerande problem i det egna landet. Sektioner kan ge röst åt och backa upp andra organisationers arbete, såsom exempelvis skett kring totalförbud mot abort i länder där Amnesty inte har någon närvaro. Framgångsrika internationella påtryckningar mot dödsstraff och tortyr är ett annat exempel.

Regional flexibilitet föreslås exempelvis vad gäller diskrimineringsarbetet under mål 2: Securing rights for all. Sektioner i Latinamerika föreslås arbeta för ursprungsfolk medan sektioner i Europa fokuserar på diskriminering av romer, vilket säkerligen redan skett i praktiken och som är fullt rimligt utifrån var merparten av ursprungsfolk och romer faktiskt lever. Däremot ser vi en risk att öppna för alltför stor flexibilitet i "valet" av andra grupper då det finns en risk att sektioner undviker arbete som ses som kontroversiellt, såsom diskriminering av HBTQI-personer eller sexuella och reproduktiva rättigheter. Andra hänsyn såsom fundraising och medlemstillväxt kan komma att styra i alltför stor utsträckning.

Vad gäller frågan om fokus för vårt flyktingarbete och huruvida det bör segmenteras, samt lämplig regional inriktning så kommer vi att behöva inhämta synpunkter från kollegorna som arbetar med området.

Sammanfattning:

- Förslaget ger utrymme för lokalt relevant arbete för många sektioner.
- Svenska sektionen måste diskutera vad lokal relevans betyder för oss här.
- Vi vill inte se en alltför stor flexibilitet arbetet mot diskriminering och "valet" av utsatta grupper eller frågor då det finns en risk att sektioner undviker arbete som ses som kontroversiellt eller icke gångbart och/eller fäster alltför stor vikt vid hänsyn kopplat till fundraising och medlemstillväxt

OMRÅDEN SOM LÄMPAR SIG FÖR REGIONALT, SUB- ELLER INTERREGIONALT ARBETE

Exempel som föreslås i strategin är arbetet med att stärka regionala MR-system, viss regional "uppdelning" av arbetet med diskriminerade grupper. Möjligen kan man tänka sig regionalt arbete (tex EU) vad gäller embargo för vapenöverföring mm till stater och /eller väpnade grupper i väpnad konflikt.

Den här frågan behöver analyseras mer.

GLOBALA/REGIONALA KAMPANJER 2016-19

Amnestys kampanjer är mycket omfattande och målen kring vad vi ska åstadkomma är ofta högt satta. Det framgår inte hur långa man tänker sig att de globala kampanjerna ska vara i framtiden.

Den här frågan behöver analyseras mer.